

Jahikoerte jahiomaduste kindlakstegemine metsseale piiratud alal eeskiri

1. Katse eesmärk

- 1.1. Jahikatse „Jahikoerte jahiomaduste kindlakstegemine metsseale piiratud alal“ (edaspidi katse) eesmärk on kindlaks teha ja hinnata jahikoerte töömادusi metssea leidmisel piiratud alal.
- 1.2. Selgitada aretustöö tarbeks välja metsseajahikõlbulikud jahikoerad.

2. Katse korraldamine

- 2.1. Piiratud ala metsseale on minimaalselt 4 ha suurune.
  - 2.1.1. Alale peavad olema rajatud ehitised, mis tagavad vajadusel koera kiire eraldamise metsseast ja turvalisuse inimestele, koerale ja metsseale.
- 2.2. Katsel kasutatakse koerte töö hindamiseks ühte täiskasvanud metssiga.
- 2.3. Koeri katsetatakse ükshaaval.
- 2.4. Iga katsetatava koera järel antakse metsseale puhkust orienteeruvalt 15 minutit.
- 2.5. Katse päeval peab eksami korraldaja tagama veterinaararsti kiire kättesaadavuse.
- 2.6. Katseid saab korraldada aastaringsetl.
- 2.7. Koerte katsele pääsemise järjekord loositakse kohapeal.
- 2.8. Katse ajal on lubatud katsealal viibida kohtunikel, koerajuhil, abilistel ja kuni kahel harjutuskohtunikul.
- 2.9. Katse korraldajal on õigus piirata osavõtivate koerte arvu, kui katse organiseerimine seda nõuab.
- 2.10. Katse korraldamisel lähtutakse käesolevas juhendis reguleerimata küsimustes EKL Jahikatsete üldeeskirjast.

3. Osalemisõigus ja selle piiramine

- 3.1. Katsel võivad osaleda kõik jahitõugu koerad, kellega on Eestis lubatud pidada jahti metsseale ning kes on registreeritud FCI liikmesriigi või FCI poolt tunnustatud mitteliikmesriigi tõuregistris või selle lisas (eriregistris).
- 3.2. Katsele pääsevad koerad vanuses alates 9 elukuud.
- 3.3. Indlev emane koer võib osaleda, kuid katsetatakse viimasena ning ta ei tohi liikuda katsealal või selle läheduses enne oma osaluskorda.
- 3.4. Katsel ei või osaleda:
  - haige koer;
  - tiine koer kolmkümmend (30) päeva enne oodatavat poegimist ja nelikümmend kaks (42) päeva pärast poegimist;
  - katset hindava kohtuniku koer;
  - inimeste suhtes agressiivselt käituv koer.
- 3.5. Koer võib teha samal katsel vaid ühe katsesoorituse.
- 3.6. Koerajuht võib samal katsel osaleda mitme koeraga.

4. Katsekohtunik

- 4.1. Katset võib hinnata EKL-i poolt kinnitatud antud jahikatse hindamispädevusega kohtunik või mõne muu FCI liikmesriigi poolt tunnustatud metsseakatse kohtunik.
- 4.2. Katset hindab vähemalt 2 kohtunikku ja kohtunikud võivad kasutada abilisid.

5. Koerajuht

- 5.1. Koeral peab olema kogu katse ajal sama koerajuht.
- 5.2. Koerajuht peab täpselt järgima kohtuniku juhiseid.
- 5.3. Koera tekitatud kahju ning koerale tekitatud vigastuste eest vastutab koeraomanik.
- 5.4. Koerajuht juhhib koera katsel. Koerajuhil on õigus katse katkestada ükskõik millisel hetkel koera heaolust lähtuvalt, teavitades sellest koheselt kohtunikku.

6. Katse tulemused

- 6.1. Kohtunik täidab iga koera kohta hindamislehe ning kinnitab allkirjaga. Katse korraldaja kontrollib kõik tulemused üle ja kannab need katse tulemuste koondprotokolli ning annab selle kohtunikule kontrollimiseks ja allkirjaga kinnitamiseks. Seejärel edastab katse korraldaja kontrollitud ning allkirjastatud koondprotokolli ja hindamislehed EKL JKK-le ettenähtud korras.

7. Muud küsimused

- 7.1. Käesoleva eeskirjaga reguleerimata küsimustes lähtutakse EKL-i kehtestatud eeskirjadest.

8. Katse käik

- 8.1. Koerajuhil lubatakse viibida katse alal kohtuniku poolt näidatud kohas ning ergutada koera otsingusse minema.
- 8.2. Metssea leidmiseks antakse aega 10 minutit ja peale leidmist peab koer töötama vähemalt 10 minutit, kuid mitte rohkem kui 15 minutit.
- 8.3. Koer diskvalifitseeritakse, kui:
  - 8.3.1. koer ei suundu otsingule 3 minuti jooksul, ei leia metssiga 10 minuti jooksul;
  - 8.3.2. metssea avastamisel ei jälita ega alusta tööd 5 minuti jooksul;
  - 8.3.3. töötab seisvale metsseale ilma hääleta esimesed 5 minutit;
  - 8.3.4. annab metssea jäljel häält ilma teda nägemata (FCI 5. rühma tõud).
- 8.4. Kohtunik võib katkestada koerajuhi osalemise katsel, kui koerajuht ei järgi talle antud juhiseid või käitub hea tava vastaselt.

9. Hindamine

- 9.1. Kohtunik peab hindama erinevatel tõugudel tõuomast tööd.
- 9.2. Hinnatakse järgmisi jahiomadusi ja tööelemente:
  - 9.2.1. haistmine – koera võime haistmise, nägemise ja kuulmise abil metssiga otsida ja üles leida (kasutab kõiki kolme meelt);
  - 9.2.2. otsing – koera liikumiskiiirus ümbrust läbi otsides, otsingu laius ja sügavus; otsingu viis õigetest kohtadest otsida ja leida metssiga, tõule omane otsing;
  - 9.2.3. julgus ja hasartsus – koera kindel käitumine metssea nägemisel ja sööstud metsseale;
  - 9.2.4. hääl – tõule omane hääle tugevus, toon, kõlavus, tihedus;
  - 9.2.5. visadus – sihikindlus ja järjekindlus, millega koer jälitab metssiga ja selle peatamisel haugub kogu katkematu töö vältel kuni koerajuhi saabumiseni, katkestamata tööd enne koerajuhi korraldusi (FCI 5. rühma tõud); ajavatel tõugudel hasartne tõuomane töö;

- 9.2.6. meisterlikkus – FCI 5. rühma tõugudel koera sööstud metssea peatamiseks ja edasine tegutsemine kuni koerajuhi saabumiseni; ajavatel tõugudel tõuomane töö;
- 9.2.7. osavus – kerge liikumisega rünnakule minek ja põiklemine metssea rünnakute eest, seejuures mitte kaotades aktiivsust ja üleolekut sööstudel; sattudes metssea rünnaku alla järk langeb, teistkordsel sattumisel saab koer hindeks 0.
- 9.2.8. kuulekus – täpne ja kohene allumine saatja signaalidele ja käsklustele.

10. Koerte töö hindamisel maksimumpunktid:

Hinnatav omadus	Maksimumpunktid
Haistmine	5
Otsing	10
Julgus, hasart	20
Hääl	10
Visadus	15
Meisterlikkus	20
Osavus	15
Kuulekus	5
Kokku	100

11. Järgu saamiseks vajalikud miinimumpunktisummad:

	Järk		
	I	II	III
Kokku vähemalt:	80	70	60
Sellest			
julgus	16	14	10
visadus	13	11	8
meisterlikkus	16	14	10
osavus	13	11	8

12. Orienteeruv hindamiskaala ja punktide alandamine:

Nõuded kõrgeima hinde saamiseks	Kõrgeim hinne punktides	Hinnet alandavad puudused	Orienteeruv mahaarvamine kõrgeimast hindest
12.1. Haistmisvõime			
Koer kasutab kõiki meeli: kuulmine, nägemine, haistmine. Leiab metssea kindlalt ja kiirelt.	5	Kordab jälge, kuid leiab metssea küllaltki kiiresti 5 minuti jooksul.	1 - 2
		Peatub rasketel kohtadel ja pööretel, kuid leiab siiski metssea 7 minuti jooksul.	2 - 3
		Ei otsi sihikindlalt. Eksleb vanadel jälgedel aga leiab metssea 8-10 minuti jooksul.	4
12.2. Otsing			
Nõutav on energiline, galopis, lai ja sügav otsing. Rasketes kohtades kindel otsing.	10	Otsing lai, kuid mitte energiline ja kiire.	1 - 3
		Ei otsi laialt, aga raskeid kohti ei väldi.	3 - 4
		Koera otsing ei ole lai ja eirab raskeid kohti.	5
		Koer kontrollib tihti peremehe kohalolekut.	6 - 7
		Otsing on tuim, aeglane, eirab raskeid kohti.	8
12.3. Julgus ja hasartsus			

Leides metssea, haugub koer julgelt ja kurjalt. Liikumisel teeb tugevaid sööste, sundides metssiga keerutama ühel kohal ning ennast kaitsma.	20	Koer piirab metssiga julgelt erinevatest kohtadest.	1 - 2
		Koer piirab metssiga julgelt, kuid mitte piisavalt, lubades metsseal veidi liikuda, kaotamata seejuures sööstude eeliseid.	3 - 4
		Koer piirab metssiga julgelt, kuid jookseb metsseast kaugemale, kaotades sellega eelised ja lubades metsseal edasi liikuda.	5
		Koer haugub metssiga kurjalt, töötab erinevatelt külgedelt aga kaugelt ja võimaldab sellega metsseal edasi liikuda.	6
		Koer asub metssea lähedal, haugub hasartselt, teeb rünnakuid metssea suunas, aeg-ajalt lähenedes metsseale 2-3 meetri kaugusele. Tõmbab endale metssea tähelepanu, metssea rünnaku korral jookseb kaugele ja kaotab sellega eelised, võimaldades metsseal märgatavalt eemalduda.	7 - 10
		Koer ei jälita metssiga, haugub aralt ja kaugelt.	12
12.4. Hääl			
Koer peab haukuma metssiga tugeva, tõule omase tiheda häälega.	10	Tõule omane hääl, tugev aga väheste pausidega.	1 - 2
		Hääl on tõule omane, tugev aga mitte tihe.	3
		Hääl on tõule omane, aga mitte väga tugev ja koer annab häält pidevalt.	4
		Hääl ei ole tugev, on kõlatu aga tihe.	5
		Hääl on kõlatu ja nõrk, tõule mitte omane ja koer annab seda harva.	6

12.5. Visadus

Koer peab näitama aktiivset katkematut tööd kogu katse ajal, järjepidevalt haukuma ja jälitama metssiga tema peatumiseni, töötama koerajuhi saabumiseni ning mitte lõpetama tööd ilma koerajuhi käsuta.	15	Koer haugub visalt, aga mõneks hetkeks kaotab tähelepanu.	1 - 2
		Koer katkestab haukumise metssea peatumisel ning mõneks ajaks ka tähelepanu, aga ei lahku metssea juurest ja pöördub iseseisvalt tagasi tööle.	3 - 4
		Koer katkestab töö, lahku metssea juurest, kuid pöördub iseseisvalt tagasi tööle 2 minuti jooksul.	5 - 6
		Koer katkestab töö (mitte rohkem kui 3 korda) 3 minuti jooksul, kuid pöördub iseseisvalt tagasi tööle.	7
		Lõpetab töö ja tagasi ei pöördu.	8

12.6. Meisterlikkus

<p>Koer peab tõuomaselt töötama, sundides metssea paigale, tegema seisvale metsseale sööste, keerutama looma ja suruma ta kaitssesse (FCI 5. rühma tõud).</p> <p>Koer peab tõuomaselt kiirelt, hasartselt ning pidevalt haukudes jälitama metssiga, hoides teda pidevas liikumises (ajavad tõud, sh terjerid, taksid).</p>	20	<p>Koer teeb sööste hasartselt erinevatest suundadest, mis annab metsseale võimaluse liikuda vähesel määral.</p>	1 - 2
		<p>Koer ei tööta metsseale piisavalt, võimaldades tal liikuda.</p>	3 - 4
		<p>Koer ei tööta piisavalt tihedalt, kaotades oma töö eelised ja võimaldades metsseal edasi liikuda.</p>	5
		<p>Koer läheneb metsseale eest ja/või külgedelt, keerutab metssiga, ei sunni paigale, annab võimaluse metsseal edasi liikuda.</p>	6
		<p>Koer jälitab metssiga tagant, läheneb külgedelt ilma sööstuüritusteta, võimaldades metsseal vabalt edasi liikuda.</p>	6 – 7
		<p>Koer jälitab metssiga vähese hasardiga. Metssae rünnaku korral põgeneb märkimisväärselt kaugemale, kaotades sellega jälitamise eelised.</p>	8
		<p>Koer haugub hasartselt, saadab liikuvat metssiga tagantpoolt, ilma peatamise üritusteta.</p>	8 – 9
		<p>Koer haugub suurelt kauguselt, rohkem kui 7 meetri kauguselt. Ei lähene metsseale, näitab välja argust.</p>	10
12.7. Osavus			

Koer peab metssea igasuguste rünnakute eest kiiresti ja osavalt kõrvale põiklema, et mitte sattuda löögi alla.	15	Põikleb osavalt, väldib metssea rünnakuid, kaotades lühiajaliselt sööstuinitiativi.	1 - 2
		Koer liigub kergelt, aga metssea rünnakute ajal jookseb kaugele, kaotades oma eelised pikemaks ajaks.	3 - 4
		Koer töötab märkimisväärselt distantsilt 3-5 meetrit, eelistades ühte külge, ei ründa, ei lähene, osavust ei näita.	5 - 7
		Koer laseb läbi metssea rünnakud, satub löögi alla ja katkestab töö.	8
12.8. Kuulekus			
Koer peab täpselt täitma koerajuhi käsklusi ja signaale.	5	Koer ei täida meeleldi koerajuhi käsklusi, ei lõpeta tööd tema käsu peale 5-10 minuti jooksul.	1 - 2
		Täidab käsklusi peale korduvaid kutsumisi 10-15 minuti jooksul.	2 - 3
		Koer ei allu koerajuhi käsklustele üle 15 minuti.	4

